MUZEJSKI RAVNATELJ
LJUBLJANA JUGOSLAVIJ

Št. 117 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v sredo, 18. maja 1927. Posamezna številka 30 cent. Letnik LII

EDINOST

List izhaja vsak dan ... razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, ... 18.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — P... ka 30 stot. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 k... trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale ... L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.— ... na prvi strani L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-97. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost» Podružništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Nova angleško-ruska fronta

Zatišje, ki je sledilo neposredno zadnji angleški noti na naslov moskovske vlade in samozavestnemu odgovoru, s katerim je ta poslednja poslužila s presenetljivo naglico Londonu, je bilo le zatišje pred nevihto. Čudno in naravnost nerazumljivo bi bilo zares, da bi Anglija, katere diplomacija ne napravi nobenega koraka, ne da bi ga prej dobro pretehtala, da bi se ta angleška diplomacija priznavala kar tako za poraženo, kot se je mogla tolmačiti njena tišina, v katero se je bila umeknila takoj po omenjenem ruskem odgovoru na njeno noto.

Tako zadržanje je bilo v popolnem nasprotju predvsem z ono skoro bi rekli bistveno lastnostjo angleške diplomacije, t. j. z njenim stremljenjem po ohranitvi prestiža. Ta element ima izredno važnost predvsem v diplomatskih nastopih Anglije napram izvenevropskim državam, začenši pri še primitivnih ljudstvih in končavši pri tako ogromnih masah, kot je nemirna Kitajska. Prestiž je tu vse. Kakor hitro začne ta padati, si začnejo slediti neuspehi za neuspehi in samo krvave ter dolgotrajne vojne morejo položaj zopet popraviti.

Tudi napram evropskim državam uveljavlja angleška diplomacija spretno načelo prestiža, seveda pa z drugačno taktiko in drugačnimi metodami. V zadnjem diplomatskem spopadu z Rusijo pa je prestiž angleške diplomatske zastave brezdvomno trpel in po gornjih kratkih navedbah o pomenu prestiža v angleških diplomatskih nastopih ne more nikogar čuditi, da takratno zatišje ni bilo nikako premirje. Rusko-angleška fronta je marveč stalno živa. Tudi hipno zatišje, ki je nastalo v zadnjih tednih na Kitajskem, nas ne sme zapeljavati v zmotne zaključke.

To, kar se je zgodilo pretekle dni v Londonu, zasedba poslopja ruske trgovinske misije po anlgeški policiji, preiskave v njenih prostorih, nasilno otvarjanje železnih blagajn, zasegane raznih spisov — vse to dokazuje, da bi bilo zgrešeno misliti, da se borita Anglija in Rusija le na kitajskih tleh. Fronta neizprosnega rusko-angleškega povojnega dvoboja se marveč razteza od enega konca sveta do drugega in ni ga več — lahko se reče — kotička na božjem svetu, kjer bi se interesi teh dveh držav ne križali in se zadevali.

Nastop angleške policije proti ruski trgovinski misiji v Londonu ne tvori še takoimenovanega «casus belli» (vzrok vojne). Ti uradi niso nikako poslaništvo, ki bi uživali diplomatsko nedotakljivost. Gre marveč za urade, ki so privatnega značaja kakor druge trgovinske agencije. V formalnem pogledu ni torej ... Rusije dotaknjena na na... da bi ta poslednja morala ...govoriti s skrajnimi koraki. ...ovarnost je marveč drugje, in sicer tiči v dejstvu, da se je posrečilo v zadnjih par letih III. internacijonali ustvariti na angleških tleh samih novo borbeno fronto.

Posledica te propagande je, da angleško delavstvo po vojni ni več ono isto, kakršno je bilo pred vojno, ko se je ob časih skrajnih agitacij po drugih deželah stavilo radi svoje hladne treznosti povsod za zgled vsakega pravega delavskega gibanja. Kakor je pokazala razprava v angleški dolnji zbornici o novem sindikalnem zakonu, je marveč dandanes tudi angleški delavec zrevolucioniran. Sam ministrski predsednik Baldwin je ugotovil to za Anglijo novo dejstvo, ko je očital voditeljem delavske stranke, da so popolnoma v rokah revolucionarnih manjšin.

S pomočjo teh «revolucionarnih manjšin», ki so pod vplivom III. internacionale, je torej ustvarila Moskva novo rusko-angleško fronto v Angliji sami. In v tem tiči, kot rečeno, resnična nevarna stran rusko-angleških odnošajev, kajti vladajoča konservativna stranka bo že pod silo lastnega politično-socialnega egoizma morala storiti vse, da prekriža revolucionarne načrte in povzdigne svoj prestiž in prestiž sedanjega socialnega reda toliko napram domačim njegovim nasprotnikom laburistom kolikor napram zunanjemu svetu.

Sam sedanji mehanizem notranjega položaja sili torej angleško vlado k energičnim nastopom proti revolucionarni agitaciji na domačih tleh. Prvi korak v tej njeni reakciji je ravno novi zakon o sindikatih, s katerim se bo vzela delavskim organizacijam njihova dosedanja svoboda. Drugi, policijska preiskava v ruski trgovinski misiji, je v najtesnejši zvezi z njim.

Ta nova rusko-angleška fronta je, kot je razumljivo, mnogo nevarnejša nego fronta na kitajskih tleh. Z velikim zanimanjem se seveda pričakuje izjava vlade v dolnji zbornici o uspehih preiskave v poslopju ruske misije. Ker je angleška policija uprizorila te dogodke ravno ob času obiska predsednika francoske republike v Londonu, jim prepisujejo nekateri še poseben pomen. Vendar pa bi bilo zgrešeno pretiravati v tem pogledu. Ideja evropskega miru s temi dogodki sicer ni pridobila, toda na drugi strani se ne bo povečala niti nevarnost vojne. Kljub tolikemu rožljanju z orožjem se vojne vsi brez razlike strahovito bojijo. In imajo sto skrajno tehtnih razlogov za to. Če je cilj zapadnih držav ohranitev sedanjega položaja, je jasno, da se da ta cilj doseči le, če se ohrani mir. Glede vojne pa se ve le, kako začne, ne pa tudi, kako bo končala. Zadnja vojna je to nazorno pokazala. V vsaki novi vojni bi utegnila biti razočaranja še mnogo, mnogo bolj strašna.

To dobro vedo tudi oni, ki odločujejo o vojni in miru.

Kralj odpotoval iz Neaplja

v prestolnico

NEAPELJ, 17. (Izv.) Danes popoldne si je ogledal kralj državno knjižnico, ki se nahaja v enem krilu kraljevske palače. Ob 15.30 se je podal kralj v arzenal, kjer se je vkrcal v Castellammare, kjer mu je priredilo prebivalstvo navdušen sprejem. Nato se je podal kralj v avtomobilu v Pompei, kjer je prisostvoval prvemu delu predstave v tamkajšnjem gledališču. Ob 19.30 se je kralj povrnil v Neapelj in po večerji v intimnem krogu se je odpeljal ob 22. uri proti prestolici.

Seja senata

Poteštati in občinski sveti

RIM, 17. (Izv.) Ko otvarja predsednik on. Tittoni ob 16. uri današnjo sejo visoke zbornice, so tribune zelo slabo zasedene. Pač pa je razmeroma dobro zasedena dvorana. Današnja seja senata je potekla ob odobravanju in glasovanju o raznih zakonskih načrtih in odlokih-zakonih in to brez sleherne razprave. Edino le pred glasovanjem o dekretu-zakonu, s katerim je bila razširjena uvedba poteštatov na vse občine kraljevine, se je oglasil k besedi senator Ricci, ki je napravil nekoliko opazk k dekretu. Na opazke senatorja Riccija je odgovoril minister Federzoni, ki je izjavil, da govori v imenu predsednika vlade, ki ni prisostvoval seji.

«Senator Ricci», je dejal on. Federzoni, «bi bil moral napraviti svoje opazke tedaj, ko je senat razpravljal o zakonskem načrtu glede razširjenja uvedbe poteštatov na vse občine. V ostalem pa je prebivalstvo z radostjo sprejelo to uvedbo, ki je napravila konec neštetim zlorabam. Senator Ricci obžaluje, da niso še bili uvedeni občinski sveti. Tudi jaz sem prepričan o potrebi te uvedbe, toda ta uvedba bo vpostavljena šele po izvedenem poskusu korporativne uredbe države. Občinski sveti bodo predstavljali za državljane nekako garancijo, kajti potom njih bodo lahko tolmačili svoje želje in pritožbe glede občinske uprave višjim oblastem. Danes ne ovira več izvrševalne oblasti splošna anarhija, ki je vladala pred nekoliko leti, ampak obstoja enotnost v javni upravi. Fašizem bo izvedel započeti poskus do konca. Po tej poti pridemo pod modrim vodstvom on. Mussolinija prav gotovo do zmagoslavnega cilja.»

Nato odobri senat še nekatere druge zakonske načrte, nakar zaključi predsed. ob 18.30 sejo.

Prenos zemskih ostankov

generala Ricciottija Garibaldija

RIM, 17. (Izv.) Danes zjutraj so bili slovesno prenešeni zemeljski ostanki generala Ricciottija Garibaldija in njegovih dveh sinov, ki sta padla v Argonih, iz začasne v definitivno grobnico, ki je bila izkopana na rimskem pokopališču nasproti grobnice tehnika Goffreda Mameli. Prenosa so se udeležili poleg vdove generala ter njegovih sinov in hčerà vojaški zastopniki Francije, Anglije, Grčije in Uruguaya, številno občinstvo in končno zastopstva armade in garibaldincev, ki so položili na krste krasne vence.

Iskanje novih rudnikov

RIM, 17. (Izv.) Davi je bil v prostorih ministrstva za narodno gospodarstvo ustoličen višji rudniški svet. Minister za narodno gospodarstvo on. Belluzzo je imel o tej priliki kratek govor, v katerem je v jedrnatih besedah očrtah delovanje vlade na tem polju. Iskanje novih rudnikov je v polnem teku. Rudniški zakon, katerega so zaman obljubljale prejšnje vlade, je že izdelan. V svojem nadaljnem govoru je očrtal minister naloge rudniškega sveta, ki mu je želel najboljši uspeh pri njegovem delu. Ministru je odgovoril predsednik sveta senator Berio, ki je zatrdil ministru, da se bo svet z vso vnemo oprijel svojega dela.

De Pinedov polet

iz Chicaga v Montreal

CHICAGO, 17. (Izv.) Danes ob 6.59 je odletel De Pinedo proti Montrealu.

DETROIT, 17. (Izv.) Ob 14.50 je letel polkovnik De Pinedo nad mestom Buffalo, ki leži na polovici poti med Chicagom in Montrealom.

CHICAGO, 16. (Izv.) Pred svojim odhodom je izjavil De Pinedo, da bodo on in njegovi tovariši med svojim poletom preko oceana poskušali najti sledove o francoskih letalcih Nungesserju in Coliju. Vendar pa je upanje, da bi bila junaška letalca zdrava in živa, zelo majhno, kajti preteklo je že preveč časa, odkar ni o njih nikake vesti.

Izjave jugoslovenskega zunanjega ministra

v Zagrebu

ZAGREB, 17. (Izv.) Zunanji minister dr. Voja Marinković je danes ob 17. uri v spremstvu rimskega poslanika Milana Rakića prispel v Zagreb. Novinarjem je dal razna pojasnila ter zavračal nekatere neresnične vesti v domačem in inozemskem tisku o mednarodnem položaju Jugoslavije. Kategorično je zavrnil vest, da bi bil on v Pragi podal jugoslovenskim novinarjem zelo pesimistične izjave o položaju v Jugoslaviji. Naglašal je, da so na konferenci Male antante ugotovili solidarnost interesov vseh treh držav, da obstoja ta solidarnost še nadalje kakor doslej in da bodo medsebojno sklenjene pogodbe še nadalje izvrševane. Istotako je naglašal, da je neresna stvar vse ono kar se je skušalo spraviti zadnje dni v dvom, v kolikor se to tiče Male antante. Mala antanta ni niti mala niti antanta, to je formalna zveza treh držav in ta zveza predstavlja veliko vojaško in diplomatično silo. Take zveze se ne morejo ravnati po vetru in efemernih diplomatičnih kombinacijah. Na vprašanje, kaj more povedati o svojem sestanku s poslanikom Rakićem v Mariboru, odnosno o njunih razgovorih med vožnjo iz Maribora v Zagreb, je minister dr. Marinković, odgovoril: «Pozval sem g. Rakića v Maribor, da ga obvestim o vsem, kar mu je treba znati na onem mestu, kjer se nahaja. G. Rakića nisem videl od svojega imenovanja za ministra in g. Rakić je na takem mestu, da mora biti o vsem izčrpno obveščen. Bolje je bilo, da je on prišel k meni in da se z njim razgovorim od Maribora do Zagreba, nego da bi bil prišel v Beograd in se nato vračal spet v Rim. Jaz potujem ob 8.50 zvečer v Beograd, g. Rakić pa ostane čez noč v Zagrebu ter se jutri zjutraj povrne v Rim.» To izjavo je podal zunanji minister okrog 19. ure, nakar se je posvetoval s svojimi političnimi prijatelji. V nadaljnem razgovoru je odgovarjal tudi na druga vprašanja in je tako na pr. na vprašanje, ali je resnična vest berlinskega tiska, da se pripravlja na podlagi njegove koncepcije Mala antanta preko Avstrije in Nemčije na ekonomsko sodelovanje s sovjetsko Rusijo, odgovoril: «Govorili smo na konferenci o gospodarski sanaciji vseh treh držav in smatramo, da je treba skupne interese podpreti. Tako je bilo tudi poprej. Vsaka država Male antante ima napram sovjetski Rusiji svobodne roke. Mi želimo čim tesnejše zveze in hočemo navezati z Rusijo medsebojne ekonomske zveze.»

Vprašanje novih volitev

v Jugoslaviji

BEOGRAD, 17. (Izv.) Dejstvo, da se je dr. Velja Vukičević povrnil iz avdijence pri kralju v Vrnjački banji, ne da bi prinesel s seboj zaželjenih ukazov, je izzvalo mučen vtis v demokratskih krogih, ki so pričakovali, da se sedanja vlada takoj pretvori v volilno. Davidovićevci so nezadovoljni, ker so volitve odložene, ter očitajo predsedniku vlade, da se ni dovolj zavzel za to stvar. Radi tega so vse nade Demokratske zajednice obrnjene na dr. Marinkvića, ki se vrne jutri ob 6.20 zjutraj v Beograd in ki ga bo takoj nato sprejel kralj v avdijenci. Radikalski del vlade je na splošno zadovoljen, da je po avdijenci Vukićevića ostalo vse pri starem. Radikali so zadovoljni, ker je odloženo vprašanje volitev, ki si jih ne želijo. Posebno so tudi zadovoljni, da ostanejo veliki župani še na svojih mestih.

Radikali so danes trdili, da o volitvah ne more biti govora, ker ima sedanja narodna skupščina po njihovem mnenju dane vse pogoje in sposobnost za delo. Razen tega krožijo po Beogradu verzije, da se je Vukićević vrnil brez slehernega mandata, katerega baje niti zahteval ni. Vprašanje volitev je odloženo za nekaj tednov. Mnogi navajajo datum 20. junija, ki ga smatrajo za zadnji termin ko bi morala biti razpuščena narodna skupščina. V vladnih krogih trdijo, da se bo jutri popoldne vršila seja ministrskega sveta, na kateri bodo razpravljali o notranjem in zunanjem političnem položaju. Na tej seji naj bi dr. Vukićević poročal o svoji avdijenci v Vrnjački banji, zunanji minister dr. Voja Marinković pa o konferenci Male antante. Jutri zvečer pa naj bi dr. Marinković odpotoval v Vrnjačko banjo v avdijenco h kralju.

Mala antanta

O čem so razpravljali ministri v Jahimovu

PRAGA, 17. (Izv.) «Narodni listy» prinašajo med drugim o konferenci Male antante tudi sledečo informacijo: V Jahimovu se ni razpravljalo in odločalo o evropskih vprašanjih, kajti njihova rešitev je odvisna od velikih držav.. Tudi o Družbi narodov niso razpravljali zunanji ministri v Jahimovu. Konferenca je le ugotovila, da hoče Mala antanta mir na Balkanu in sporazum z Italijo. Proti priključenju Avstrije k Nemčiji se je Mala antanta postavila tudi radi tozadevnega odpora Italije. Nekateri listi, ki imajo stike z Benešem, pravijo, da obstoja v Mali antanti v njenih nespornih zadevah popoln sporazum, v dvomljivih vprašanjih pa prepušča Mala antanta svojim članicam popolnoma svobodno odločitev. O vseh vprašanjih se je razpravljalo z medsebojno simpatijo. V glavnem vprašanju glede Ogrske so si bile članice Male antante edine v tem, da je treba z njo navezati najprej gospodarske stike in pogodbe, politične sporazum pride nato sam po sebi.

Mitileneu odpotuje v Pariz

PRAGA, 17. (Izv.) Romunski zunanji minister Mitileneu odpotuje v Pariz, kjer se ustavi približno 10 dni. Tekom svojega bivanja v Parizu bo poročal francoskemu zunanjemu ministru o rezultatih konference Male antante.

— Poplave v Severni Ameriki zadobivajo vedno večji obseg. Vsa Louisiana je pod vodo.

Doumergue in Briand

v Londonu

LONDON, 17. Sprejeta z resnično prisrčnostjo in z velikim navdušenjem sta včeraj prispela v London predsednik francoske republike Doumergue in zunanji minister Briand. Londonski listi so temu dogodku posvetili cele stolpce, v katerih so naglašali, da sta Francija in Anglija vezani po neomajnem prijateljstvu, kljub raznim nesporazumljenjem iz povojne dobe.

Doumergov obisk v Londonu je samo čin vljudnosti, tako zagotavljajo vsi listi. Kljub temu pa je več ko verjetno, da se bosta Briand in Chamberlain pomenila o marsikateri politični zadevi, ki je sedaj v mednarodnem življenju na dnevnem redu. Ena izmed teh zadev je vprašanje izpraznitve Porenja, pri katerem ima angleška vlada zelo tehtno besedo. Tudi dogodki na Kitajskem in tangersko vprašanje bodo gotovo zanimali oba ministra in ni izključeno, da se bosta pomenila tudi o italijansko-jugoslovenskih odnošajih in o albanskem vprašanju. —

Sprejem francoskih gostov se je izvršil na izredno slovesen način. Parniku «Invicta» so šli nasproti štirje rušilci torpedovk in pet aeroplanov, ki so ga spremljali do Dowerja. Komaj se je parnik prikazal v pristanišču, so začele grmeti obrežne artiljerije v pozdrav. Na krov ladje je prinesel Doumergueu in Briandu prvi pozdrav v imenu kralja galeški princ. Ob 13. sta gosta stopila na angleška tla in ob 15. ju je vlak pripeljal v London. Na postaji so pričakovali goste kralj, princ Henrik, ministrski predsednik Baldwin, zunanji minister Chamberlain, notranji minister Hicks, Lord Major in številni drugi dostojanstveniki. Po prisrčnem sprejemu se je razvila povorka v kraljevsko palačo, kjer je francoskega predsednika sprejela kraljica. Zvečer se je vršil svečanostni banket.

Meščanska vojna na Kitajskem

Novi spopadi ob Jang-tse-kjangu

ŠANGHAJ, 17. Po kratkem odmoru so se boji ob reki Jang-tse-kjang spet pričeli. Vlada v Han-kovu preživlja hude ure, kajti mnogi drugi generali so jo zapustili in sledili zgledu Čang-Kaj-Šeka, bivšega vrhovnega poveljnika nacijonalističnih čet, ki je ustanovil samostojno vlado v Nan-kingu. Eden izmed odpadnikov, general Čang-Jung-Sen, je zbral okrog sebe mnogo čet in sedaj se pripravlja na pohod proti Han-kovu, ki se bo težko upiral, ker je popolnoma obkoljen od protiboljševiških vojska.

Krščanski general Feng, katerega je hankovska vlada imenovala za naslednika Čang-Kaj-Šeka, ni do sedaj še prevzel poveljstva. Širijo se celo govorice, ki pravijo, da se je tudi on izneveril komunistični vladi.

Čang-Kaj-Šek se je medtem že zganil. 60.000 njegovih vojakov je prekoračilo reko Jang-tse pri Nan-kingu. Po ostrih bojih, ki so zahtevali na obeh straneh precej žrtev, se je tem četam posrečilo zavzeti Pu-kov.

Popust na italijanskih železnicah udeležnikom ljubljanskega velesejma

BEOGRAD, 17. (Izv.) Ministrstvo za trgovino je sprejelo obvestilo, da je italijanska železniška uprava dovolila posetnikom ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 2. do 11. julija 30-odstoten popust na vseh italijanskih železnicah.

Drobne vesti

— **Angleški notranji minister** je v spodnji zbornici izjavil, da ni samovoljno odredil preiskavo v prostorih sovjetske trgovinske delegacije, marveč sporazumno z Baldwinom in Chamberlainom. O preiskavi bo podal natančnejša pojasnila v četrtek.

— **Zakon o splošnih stavkav** hoče angleška vlada na vsak način sprviti pod streho. Predlagala je, naj se razprava vrši po nujnostnem postopanju. Laburisti so se temu uprli in v znak protesta zapustili zbornico. Predlog vlade so konservativci sprejeli, zbornica pa je bila odgodena.

DNEVNE VESTI

„Adrija" zopet prične delati

Iz Tržiča nam pišejo:

Kmalu bo leto, odkar so se zaprla vrata «Adrije». Mnogo našega delavstva, ki je bilo tukaj zaposlenega z dokaj dobro plačo, je bilo odslovljeno in je moralo čakati, da «Adrija» prične spet svoje delo.

Tu je bilo zaposlenih kakih 700 do 800 ljudi, in sicer: kemikov, strojevodij, mehanikov, delavcev pri aparatih, v katerih se soda kuha, in mnogo podajačev v tovarni in na dvorišču.

Med temi je bilo kakih 300 naših ljudi, večina iz goriške pokrajine, Kraševcev, in mnogo Istranov. Mnogo je tudi inozemcev, večinoma so to Čehi in Nemci, ki zavzemajo večji del tehnična in vodilna mesta.

Pred letom dni se je, kot rečeno, tovarna zaprla in je bila dozdaj brez dela. To radi tega, ker so vse stroje in aparate spremenili; nastavili so skoraj vse nove stroje, izvršili so mnogo stavbenega dela, ki je zahtevalo precej časa za popolno preureditev, ki je pa sedaj končno dovršeno.

Že kakih štirinajst dni, nepretrgano sprejema tovarna delavce, ki so bili že zaposleni pri njej. Sprejema pa tudi novih delavcev.

Delavec, ki hoče dobiti delo, mora najprej imeti sindakalno izkaznico, za katero plača L 10; imeti mora potem istovetnico, dalje kazenski list, ki pa ne sme biti star več nego tri mesece, ter delavsko knjižico s sliko; s temi dokumenti se lahko predstaviš na ravnateljstvo vsak dan zjutraj izven nedelje.

Plača na uro onim, ki delajo pri kotlih, kjer se soda kuha, je L 2.30 do 2.60 ter L 0.40 na uro draginjske doklade.

Pri strojih in kotlih so trije urniki po osem ur, od polnoči do 8, od 9 do 16 in od 17 do 24. Delajo šest dni, šesti dan pa traje delo izmenjaje za posamezne skupine 16 ur, tako da imajo delavci vsako drugo nedeljo prosto.

Služba je nepretrgana in ni vsak sposoben za delo pri kotlih, ker je preveč prahu in vročine, ki silno škodi človeškim organom. Nekateri morajo čez par mesecev zapustiti delo, ker ne prija njihovemu organizmu. Marsikateri naš delavec, ki je sedaj brez dela, upa, da si bo lahko zagotovil kos kruha, ter da bo brez strahu delal lahko celo leto in naprej in tako poskrbel za svoje življenje in življenje svoje družine v težkih delavskih razmerah in pa gospodarski krizi. Za naprej bomo redno poročali o našem delavstvu, ki je zaposleno v tej važni tovarni, ki je eno izmed prvih industrijskih podjetij v Julijski krajini. M.

Slivska Jama „Dimnica"

Znana je skopost narave, ki ne deli nikjer v preveliki meri svojih lepot, zlasti ne na večini površja našega enoličnega Krasa. Toda jama pri Slivju ji mora biti posebno pri srcu, kajti njo je naravnost razsipno obdarovala, da nad nje lepoto celo skeptik ostrmi.

Jama se je prvič preiskala l. 1904 po g. Perku in Čehu; v lasti je bila Slovenskega planinskega društva. Na to po nekih spletkah, državna last. Sedaj jo ima občina Materija v desetletnem najemu. Med vojno je bila občinstvu zaprta. Za njeno otvoritev si je mnogo prizadeval že g. baron Marenzi. Na to isto dosegel s tukajšnjim g. poteštatom.

Dela v njej bodo v najkrajšem času dovršena in že 22. maja se priredi v njej veselica. Jama bo močno razsvetljena.

Že vhod je zelo zanimiv. V vijugastih serpentinah se vije v skalo izklesana pot, ki so jo naredili tukajšnji vaščani sami. Dno je ogromen prostor z mogočnim svodom. Od tu vodijo vhodi v bajno lepe votline jame. Po dobro urejenih poteh se nudi obiskovalcem očarujoč pogled. Brez števila kapnikov različne velikosti in oblike, dalje so tu liki stebrov, kipov, obeliskov, zaves, orgelj. Velikanski stebri apnenca rasto in menjujejo v tisočletjih svoje oblike in obsežnosti. Je tu apnenec, ki se sveti v žaru svetilnice enako brušenim biserom. Celo pravokotno sobo iz tanke skoro prozorne stene belega apnenca ugledaš. In kristalno čisti potoček, ki ljubko šumlja med stebriči in kapniki.

Sicer je pa toliko nakopičene lepote nemožno opisati v nekoliko besedah. Kdor ljubi lepoto narave, bo tudi vedel, katera pot vodi dne 2. maja v Slivje in jamo «Dimnico».

Za sprejem vojnih pohabljencev v Trstu.

Udruženje državnih upokojencev Julijske Krajine poziva vse svoje člane, da prisostvujejo sprejemu velikih vojnih pohabljencev, ki bodo prispeli danes, v sredo, ob 18. uri, na glavni kolodvor. V ta namen naj se člani zberejo ob 17.30 v kavarni «Miramar» na trgu Libertà.

Odstranitev sedežev pred grobovi na pokopališču pri Sv. Ani.

Komisar tržaške občine je odredil, da se odslej ne bodo smele več izdajati dovoljenja za postavljanje nepremičnih sedežev pred grobovi na občinskem pokopališču pri Sv. Ani. Sedeži, ki so že postavljeni, ako bo to potrebno za ureditev pokopališčnih polj. Vendar pa je še dovoljeno postavljanje takih sedežev, kakor tudi klečalnikov, za ograjami posameznih grobnic, ako ne kvarijo splošne estetike pokopališča. Tozadevna dovoljenja bo izdajal občinski tehnični urad, in sicer brez vsake posebne pristojbine.

SMRTNA KOSA.

Iz Križa nam pišejo:

Še dobro nismo deli k večnemu počitku komaj 32-letne vsem drage domačinke Pavle Vidoni (Nemčeve) iz znane rodbine Maganja, ki ji je kruta smrt pretrgala nit še mladega in upapolnega življenja na porodu, je še isti dan — v sredo — spet zapel zvon smrti tužno večno pesem nad našo mirno vasjo.

Okrog 10 in pol zjutraj je sporočil telefon v našo vas, da se je ponesrečil naš vsem dragi in od vseh spoštovani domačin mehanik 31-letni Franc Sedmak, zaposlen v splošnih skladiščih v prosti luki. Ko je slučajno popravljal velika vrata št. 8., ki gledajo na Corso Cavour; se ne ve natančno kako jih je močna burja, ki je te dni divjala, prevrnila in pod njimi je obležal smrtno poškodovan nesrečni Franc. Peljali so ga takoj v bolnišnico, ali ni bilo več pomoči; njegova ura je že prišla. Izdihnil je okrog 12 in pol v prisotnosti mlade ljubljene soproge.

Celih 5 let se je vedno zjutraj od doma poslavljal in na večer se vračal zdrav in vesel domov. Tako se je tudi ta dan poslovil — ali vrnil se ni več —. Zvest svoji službi in svojemu poklicu, iz katerega je črpal težak vsakdanji kruh, je padel kot pade junak na bojnih, krvavih poljanah. Bil je tovariš, trpin, domačin, mož in delavec v pravem pomenu besede. Če je bila dobra in lepa lastnost, on jo je gotovo imel. Mirnega, tihega, idealnega značaja, vzor mladih mož, vseh nas starih in mladih, ki smo se vsak dan ž njim vozili z vlakom na delo in domov. Kako je bil spoštovan in priljubljen od vseh, ki so ga poznali, nam je bil priča veličastni sprevod domačinov in tujcev z mnogimi prekrasnili svežimi venci, izmed katerih so mu tudi enega kupili njegovi vsakdanji sopotniki.

Lahka Ti domača zemljica, katero si tiho tajno idealno ljubil, Tvoji dragi soprogi pa naše globoko sožalje! Domačin.

Iz tržaškega življenja

Truplo mlade ženske najdeno v morju pri Barkovljah - Samomor ali nesreča?

Včeraj zjutraj so nekateri barkovljanski ribiči našli v bližini Čedasa, kakih 100 metrov od brega, truplo mlade ženske, ki se je zibalo na valovih. Ribiči so spravili utopljenko na breg ter nato obvestili o dogodku orožnike, ki so se takoj podali na lice mesta ter izvršili predpisani izvid. Pri utopljenki niso našli nikakih osebnih listin, zato ni bilo mogoče ugotoviti njene istovetnosti. Tudi ni bilo mogoče dognati, ali gre za nesrečo ali samomor; vsekakor pa je poslednja domneva bolj verjetna. Da bi šlo za zločin, je izključeno, kajti na telesu utopljenke niso opazili nikakega znaka nasilja. Po oblastvenih ugotovitvah je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Utopljenka ima približno 25 let, je srednje postave, precej životna, ima pristrižene lasi kostanje barve in svetlo-rujave oči; oblečena je v ponošeno črno obleko, na nogah pa ima svetlo rujave nogavice in čevlje. Sodeč po njeni zunanjosti, je nesrečnica pripadala stanu.

Avto je je podrl

Ko je 50-letna Diamantina Brill, stanujoča v ulici S. Francesco št. 4, včeraj okoli 11. ure hotela v bližini kavarne «Edison» preko ulice Cesare Battisti, je v hipni zadregi radi živahnega prometa, ki je tedaj vrvel na ulici, prišla pred avtomobil industrijalca Mirkota Caharije iz Nabrežine, ki je vozil proti ulici Carducci. G. Caharija je sicer takoj ustavil avtomobil, a ker je bila ženska preblizu, ni mogel preprečiti nesreče. Avto je Brilovo podrl in pri padcu se je reva ranila na glavi in po rokah. G. Caharija jt je takoj priskočil na pomoč ter jo prepeljal na rešilno postajo, kjer so nesrečni ženski za silo obvezali rane ozdravljive v 10 dneh. Nato je bila reva prepeljana v mestno bolnišnico.

Uradnikova nezgoda

Idoč skozi predor Sandrinelli, v smeri proti mestu, se ni 52-letni uradnik Just Hrovatin, stanujoč na trgu Venezia št. 6, včeraj okoli 10. ure utegnil umakniti motociklju, ki ga je vodil 28-letni Albin Chersovani, stanujoč v ulici Scoglio št. 303. V zadnjem trenutku se je sicer Chersovani skušal ogniti Hrovatinu, a na nesrečo se je ta istočasno umaknil na isto stran. Motocikelj se je zaletel v Hrovatina, ki je telebnil na tla, a k sreči se ni hudo pobil; zadobil je le številne praske na raznih delih telesa. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor je bil prepeljan z istim motociklјem. — Dasi se nesreča ni zgodila po njegovi krivdi, bo imel Chersovani sitnosti, ker nima dovoljenja za vožnjo z motornim kolesom.

Tržaško sodišče

Tatvine in beg iz zapora.

Včeraj so stali pred tržaškim kazenskim senatom Kamilo Plet iz Aiella, rojen l. 1902., Hektor Herracovig iz Tržiča in Anton Cattunar iz Poreča. Prvi je obtožen, da je udrl pred časom skozi okno v stanovanje neke Argije Dreolin in odnesel razne stvari v skupni vrednosti približno 6000.— lir. Podoben vlom je izvršil v stanovanje neke Elize vdove Comar, kjer pa ni imel preveč sreče — našel je tam le 14 lir v gostilni. Aretiran in prepeljan v zapore je kmalu potem pobegnil s pomočjo jetniškega paznika Cattunarja.

Herracovig je kupil od Pleta blago, ki ga je ta ukradel Dreolinovi, oziroma posredoval pri prodaji istega.

Cattunar, jetniški paznik, je pomagal Pletu ubežati iz zaporov.

Koj v začetku se konstatira, da manjka na obravnavi priča Zara, radi česar branitelj izzove incident in zahteva prenos obravnave.

Senat nato s posebnim sklepom prenese obravnavo na dan 3. junija t. l.

Tobak.

Alojz Meglich, mehanik in težak, rojen v Trstu l. 1899. se je moral včeraj zagovarjati pred tržaškim kazenskim senatom radi tatvine in poskušenega tihotapstva. Najden je bil baje v posesti 2 kg 15 dkg tobaka v listih.

Obtožen pravi: Dne 26. 4. 1924 sem čakal v prosti luki na delo. Okrog devete ure mi je dejal neki neznanec, naj grem v hangar št. 9, kjer bom morda dobil delo. — Tam so bili že drugi delavci. Jaz sem čakal približno četrt ure, ko je prišel skladiščni stražnik in mi naenkrat dejal, naj vzamem zavoj, ki se je nahajal med vrečami in naj grem z njim. Nisem hotel iti in ni res, da sem dejal stražniku, da se pišem Milič mesto Meglich.

Stražnik Alojz Pirchio pravi, da se mu je obnašanje Meglicha zdelo sumljivo. Našel ga je, ko si je z bombažem snažil čevlje. Ko je dvignil suknjo, ki jo je Meglich vrgel čez vreče, je našel pod njo zavoj tobaka. Meglich mu ni znal pojasniti, kako je prišlo blago pod suknjo. Vendar pa Pirchio ne more z gotovostjo trditi, da je tobak ukradel Meglich ali kdo drugi. — Tudi ni našel nobene vreče poškodovane ali razrezane.

Branil je Meglicha odvetnik Kezich, ki je v svojem govoru naglašal, da ni za obtoženčevo krivdo nikakih dokazov. Tudi razlika med priimkoma Milič in Meglich je tako malenkostna, da se ne more nikakor trditi, da je Meglich imel namen dati stražniku krivo ime. Na vsak način pa se vsi zločini, katerih se dolži Meglich, morajo v podrejenem slučaju smatrati za poizkuse. Zahteva oprostitev Meglicha radi pomanjkanja dokazov.

Sodišče je sprejelo tezo zagovornika in oprostilo Meglicha, kar se tiče tatvine in krivega legitimiranja, obsodilo ga je pa na 560 lir globe radi poskušenega tihotapstva. Globa je likvidirana s preventivnim zaporom.

ZASEDANJE PULJSKE POROTE

Mati in očim - morilca 11-letne hčerke pred porotniki

Predvčerajšnjim se je v Puli začela zadnja porotna obravnava v tem zasedanju in sicer proti 41-letnemu Ivanu Coslovich in njegovi ženi Mariji, vdovi Vergan, rojeni Dilizza, stari 35 let.

Obtožnica jima naprtuje strašen zločin. Oba sta namreč pred časom vtopila svojo hčerko Marijo Vergan, staro 11 let, zato da se polastita hčerkine dote v znesku 65.000 lir.

Prvi je bil na obravnavi zaslišan Coslovich, ki trdi da je nedolžen. Dne18. oktobra je šel v Koper kjer je imel opravilo pri neki banki. Naslednjo noč je spal pri nekem Minca. Cel dan 19. oktobra je bil v Kopru, ker ni mogel opraviti ničesar pri banki. Tam je izvedel od neke Antonije Jerelizza, da mu je žena poslala 25 lir, da nekaj kupi. Opoldne dne 19. oktobra mu je sestra povedala, da je deklica umrla in da se v vasi govori, da je on nje morilec. Šel je koj k odv. Sardotsch v Kopru in ta mu je svetoval naj se obrne do imenovanega Minca, ki naj bi pričal, da je bil on med časom zločina pri njem. Aretiran je bil dan po zločinu.

Predsednik: Vaša žena je bila takrat doma?

Obtoženec: Da.

Predsednik: Ste jo li vprašali, kako je prišlo do smrti Marije?

Obtoženec: Seveda. Dejala mi je da je mala Marija pozabila nekaj perila pri ribniku in šla ponj. — Potem se ni vrnila. Našli so jo utopljeno.

Predsednik: Kako ste ravnali s pastorko?

Obtoženec: Dobro! Imel sem jo zelo rad.

Zdi se da zadnja trditev na odgevarja resnici, kajti dekletce je — glasom izpovedi nekaterih prič — večkrat potožila sosedom, da doma ne ravnajo dobro z njo in da bo ušla od doma, čim bo zamogla rabiti svoj denar. Dekletce je baje tudi dejalo, da so ji stariši dajali zelo slabo hrano in da se je naravnost bala, da je ta zastrupljena. Namesto kave jije baje nekega dne mati dala.... gnojnico. (Hrup v dvorani.)

Predsednik: Vi torej pravite, da ste bili 19. oktobra celi dan v Kopru?

Obtoženec: Da!

Predsednik: Slišali bomo pričo, ki vas je videla dne 19. oktobra ob 3.30 zjutraj na cesti proti Lovrani.

Obtoženec: To ni mogoče. Nisem bil ja!

Predesnik: Še tri druge priče so vas videle v zgodnjih jutranjih urah v Lovrani.

Obtoženec: Priče lahko trdijo, kar hočejo.

Predsednik: Še tri druge priče so vas je videl vstopiti v vašo hišo malo minut po četrti uri zjutraj in približno tričetrt ure pozneje je slišal v vašem stanovanju krike ženske.

Obtoženec: Ni res!

Obravnava se nadaljuje.

Branita odvetnik Giannini iz Trsta in odv. Benussi iz Pule.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

LJUDSKO GLEDIŠČE

Trgovski dom

V soboto 21. in nedeljo 22. se uprizori Turgenjeva drama v dveh dejanjih «Tuji kruh». V ulogah nastopijo: gdč. Kledejeva, Zorzutova, Murovčeva, gg. Medveščck, Malnarčič, Živec, Leupuščck, Bavcon, Hrešćak, Terčič, Košuta.

VISOKOŠOLCEM!

Tisoči mladih visokošolcev so privreli prav iz vseh kulturnih ognjišč — starodavnih univerz Italije, da se poklonijo spominu tisočerih padlih borcev, da obiščejo njih poslednja zadnja počivališča raztresena širom cele naše dežele ter da za hip duševno ožive v sebi misel na svoje prednike, mlade visokošolce, prostovoljce v krvavih letih 1915 in 1916, kateri so potresli s svojimi mladimi življenji obronke zelene Kalvarije, sivega Doberdoba in teene globeli naše soške doline. Pomlad njihove mladosti se rešuje s prelestno pomladjo naše sončne dežele tako da se zdijo vse pretekle in napol pretekle strahote le kot davno pozabljen, neverjeten spomin. — Naše ljudstvo povsod sprejme s svojo znano gostoljunostjo to mladino, ki hoče kovati bližnjo prihodnjost svoje domovine. Ono par desetoric naših mladih nadarjenih sinov, koliko jih je pač naša revna zemlja zamogla iztisniti iz sebe, že živi po italijanskih vseučiliščih z vsemi temi tisoči tovariško življenje resnih študijev, ne da bi v to mirno sožitje padale kaplje nekdanjega odbijajočega buršovstva nemških univerz z naličjem višje kaste.

V sprejemanju tega cveta italijanskega naroda na ozemlju, kjer prebiva naš slovenski rod, je v srcih vseh naših ljudi usidrana topla želja, da bi tekom njihovega kratkega bivanja med nami prav ničesar ne motilo mirnega poteka svečanosti ter da bi v tisočerih mladih srcih odhajajočih nazaj v svoja mesta klila nepotvorjena podoba našega mirnega in delavnega naroda!

Znižanje cen v Delavskih zadrugah

(Veljavno za Goriško)

S 16. t. m. so znižale Delavske zadruge cene posameznemu blagu tako-le: semensko olje od L 6 na L 5.80; prvovrstno semensko olje od L 6.40 na 6.10; namizno olje od L 6.70 na 6.40 L; oljčno olje mešano od L 10.40 na L 10; presno maslo s Tolminskega od L 22 na L 21; presno maslo karnsko in trentinsko od L 18 na L 17; naravno kuhano maslo od L 25 na L 24; riž od L 2.30 na L 2.10; riž zaznamovan gigante od L 3.30 na L 3.10; riž Carolina od L 4.50 na 4.30; riž Camolino od L2.20 na L 2; riž (risetta)od L 1.70 na L 1.60; spirit od L 4.80 na L 4.50; petrolej od L 2.40 na L 2.20; istočasno se zniža cena praženi kavi za 50 centezimov. Nekaterim vrstam sira in salama se zniža cena za 1 L.

Znanost in umetnost

Srečko Kosovel: Pesmi.

Izšla je v lični izdaji knjižica pesmi našega pesnika - rojaka Srečka Kosovela. To je zaenkrat le skromen donos k celotnemu spoznavanju osebnosti in dela tega pesnika, idejnega misleca, tvorca naše narodne kulture, ki z močno, žarko, duhovito besedo izpovedoval svoje prepričanje, svojo bol. Urednik je zaključil knjižico z besedami: «S pričujočo zbirko njegova zapuščina ni izčrpana. Usoda ostalega gradiva zavisi od slovenskih kulturnih razmer.» Želeti je, da vse ostalo v njegovi rokopisni zapuščini in kar je že bilo kjerkoli objavljeno, izide v enotni zbirki s primernim komentarjem z literarno-estetično oceno, da lahko zagledamo v celoti celo njegovo delo, celo njegovo duševnost, da prodremo popolnoma v njegovo čustvenost in miselnonost. Kje so vse njegove pesmi od njegovih prvencev do onih iz najpoznejše dobe njegovega življenja, njegovi umetniško-teoretski sestavki globokoumni in duhoviti in popolen izraz njegovega originalnega pristnega mišljenja ni nikaka kompilacija iz neštetо knjig, njegovi publicistični članki in feljtoni o dnevnih vprašanjih itd. itd. Ko je umrli naš Srečko nekoč v seminarju za slovansko filologijo na ljubljanski univerzi predaval o nekaterih problemih umetniške kritike, mu je prof. Dr. I. Prijatelj, pod čigar vodstvom so se te seminarske vaje vršile, navdušeno častital k novosti in upravičenosti njegovih misli, k logični razporedbi in logičnemu izvajanju njegovih idej ter k lepoti sloga in se mu ponudil, da mu poskrbi možnost, da to predavanje lahko natisne. To je bilo pač veliko priznanje in bodrilo za nadaljnje delo. In koliko je še takih predavanj, ki jih je drugod imel, člankov, ki so bili namenjeni za ta ali oni list, ki pa niso izšli iz tega ali onega razloga. To vse bi bilo plodonosen doprinos naši in splošno-človeški kulturi. Ob lepoti njegovih umotvorov in njegovih misli bi se oplodila naša duševnost in se dvignila visoko gori lepšim ciljem in ozdravitvi te splošno-človeške idejne krize nasproti, iz katere išče človeštvo izhoda. Dvignili bi se iz vsakdanje duševne letargije in naša duša bi zahrepenela, kot je zahrepenela pesnikova duša. Pozabili bi na naše gorje in uzrli pesnikovo in nato v njegovem naše, in naše bi se ob lepoti njegovega izraza, vernega posredovalca moči in lepote njegove duše, očistilo vsakdanjih banalnosti in postalo vredno samega sebe in s tem bi očistili naše duše ob temeljitem pregledu samih sebe in v zdravem optimizmu. Upajmo, da bodo naše slovenske kulturne razmere, oziroma slovenska javnost, ki tvori te «naše slovenske kulturne razmere», pravilno razumela potrebe slovenske kulture z dejanjem in s pravilnim in pravičnim presojanjem.

Iz pričujoče knjižice lahko zaslutimo, koliko drugega je naš Srečko še ustvaril in koliko bi nam bil lahko še ustvaril, če bi nam ga bila usoda ohranila pri življenju. V tej zbirki lahko uzremo pesnikovo osebnost v enem pojavu, v njegovi čustvenosti in čustveni miselnosti. V tem lahko uzremo tudi njegovo idejno — miselno stran njegove osebnosti, v kar bi nam morali odpreti pogled razni prej omenjeni sestavki. Oplodimo sami sebe s tem vidnim izrazom njegove duševnosti. Naj nam ne bo to samo naša narodna dolžnost, ampak predvsem naša osebna potreba po lepoti in po obogatenju naše misli.

Mladina, pri katere miselnem iskanju je bil zvest tovariš, se je hotel oddolžiti njegovemu spominu in je izdala z velikim trudom in močno voljo to malo knjižico, ki nam prikaže pesnika vsaj deloma od vseh strani in da bo dostopna vsem slojem našega naroda. Čitajoče občinstvo naj se s čitanjem in doumevanjem teh «lepih, dobrih in težkih besed» oddolži vsemu trudu in trpljenju našega pesnika, naj se oddolži mladini, ki je v idealnem žanosu razumela svojo nalogo, svojo odgovornost zgodovini in javnosti, svojo veliko hvaležnost svojemu najzvestejšemu tovarišu, ki je bil vedno in napram vsakomur odkritosrčen prijatelj in odkritosrčen idejni nasprotnik. Naj se oddolži mladini, ki hoče z resnim in vztrajnim delom ustvarjati kulturne vrednote, da jih naša javnost lahko sprejema v korist celoti. Pomagajmo s tem, da lahko čimpreje izide vse ostalo iz njegove zapuščine. J. K.

Dvanajst najboljših romanov svetovne književnosti.

Angleški romanopisec in leposlovni kritik Arnold Bennett je odgovoril na vprašanja «Evening Standarda», katerih dvanajst romanov svetovnega slovstva je najboljših, ki ga je stavil vsem znamenitim angleškim pisateljem, sledeče: «Najboljši svetovni romani so od Dostojevskega: Bratje Karamazovi, Idijot, Zapiski iz frtvega doma in Zločin in kazen; od Tolstega: Ana Karenina, Vojna in mir, Vstajenje; od Turgenjeva: Pomladne vode, Nova dežela, Na predvečer, Očetje in sinovi; in od Gogolja: Mrtve duše.» — Bonnet podpira svoje mnenje, da so ti ruski romani najboljši v svetovni literaturi, zelo obširno in končuje s pripombo: «Če bi črtali iz navedenih romanov le enega, potem res ne vem, kateri zapadnoevropski roman naj bi postavili na njegovo mesto. Morda kak roman od Stendhala, na noben način pa ne od Dickensa.»

Ruska narodna univerza v Sofiji.

Ruska emigrantska organizacija «Zemgor» je ustanovila v Sofiji rusko ljudsko univerzo po praškem in beograjskem uzorcu. Za prva predavanja so naprosili profesorje Miljukova, Mjakotina, Kiesewetterja, Astrova in Okuneva.

Nova poljska dela

Vandrovski je izdal knjigo pod nasl. «Europa zbiera sano» kjer je opisal pot z avtomobilom preko Evrope. — Sieroczewski je izdal prvi zvezek svojega romana «Dalaj Lama», ki ga je založila BiblijotekaPoljska v Varšavi. — Witkiewicz je izdal roman «Požegnanie jesieni» pri Hoesiku v Varšavi.

Pokvečeni revizor.

Leningradski režiser Terentjev, ki ga imajo za enega največjih upov modernega gledališča v Rusiji, je stopil pred občinstvo z novo, dolgo se pripravljajočo uprizoritvijo Gogoljevega «Revizorja». Besedilo komedije je bilo docela spremenjeno, to se pravi, krajšano, premaknjeno, dopolnjeno in popravljeno. Težišče je seveda inscenacija, ki se giblje v skrajnih mejah. Klestakov se neprestano skriva v črni stenski omari, ali pa objemlje Marijo Antonovno. Dobčinskega in Bobčinskega so igrale ženske.. Mestni načelnik govori menjaje rusko in ukrajinsko. Ostale osebe govore ruski, francoski, nemški in poljske vse križem. Okrajni načelnik Deržimorda je spremenjen v Armenca; vse razbija, vpije, poje kuplete, petarde eksplodirajo, podgane se podijo okrog. Terentjev je imel s svojo inscenacijo manj uspeha kot svoj čas Mayerhold. Leningradsko časopisje se je to pot znova vprašalo: «Čemu vse to, kaj pa rabimo vse to?»

Slovanstvo o svoji pesmi

se imenuje monumentalno delo L. Kubasa, ki izhaja pri Hudebni Matici v Pragi. Zdaj se pripravlja novi zvezek, in sicer bosansko-hercegovinske pesmi. Subskripcija na vsak zvezek pesmi znaša 40 čK. Ti, ki knjigo naročijo, dobijo za 70 čK. dva zvezka ruskih in en zvezek srbskih pesmi.

BORZNA POROČILA.

Trst, 17. maja 1927.

Amsterdam 725—735, Belgija 250.50—255.50, Francija 71.25—71.75 London 88.60—88.90, New-York 18.18½—18.28½, Španija 315.50—325.50, Švica 349—353, Atene 24—24.50, Berlin 427—437, Bukarest 11.25—11.75, Praga 53.80—54.30, Madžarska 312—322, Dunaj 252—262, Zagreb 31.85—32.35.

Uradna cena zlata (16. V.) L 356.19; vojnoodškodninske obveznice L 63.05.

Danica Štefin
Janko Sever
poročena
Zalog - 18. maja 1927 - Postojna
636

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 599

KAKAO De Jong's holandski, zasluži prednost radi njegove pristnosti in izborne kakovosti. 660

ZLATARNA N. Borsatti & Figlio, Trst, Corso 47 (lekarna Rovis) popravlja, prodaja in kupuje zlato, srebro po poštenih cenah. Govori se slovenski. 594

MESTO vratarja in stanovanja se oddajo poštenim ljudem takoj. Raffineria 3, gostilna Luzzatto.

GLASOVIR, jako kratek, dunajski kovinasta plošča, se proda po izredni ceni. Via Scussa, 3/II Bruni od 10 do 13 661

POTNIKE za obisk privatnikov na Goriškem, Tolminskem, Kanalu in okolici išče proti proviziji tvrdka Grüner, Trst, Madonnina. 663

ZAKONCA, mlada, vzameta izven Trsta hišo z zemljiščem v najem. Sposobna sta vodstva gostilne skladišča ali sličnega. Ponudbe pod «zakonca» na tržaško upravništvo. 664

DEKLO za gostilno, zvežbano v kuhanju, sprejme Tomaž Sancin, Škedenj 180. 665

SLUŽKINJA se sprejme. Via Valdirivo 20. 655

POROČNE sobe, masivne s psiho ali umivalnikom, iz parjenega bukovega lesa, 1800.—, mahagonijevega 1900; javorjevega, topolovega 2000.—, s psiho in zrcali do tal 2100.— Türk, San Lazzaro 10. Pazite na naslov! 659

GLYKOL je edino energično zdravilo proti glavobolu, šibkosti, malokrvnosti, obnemoglosti. Izdelek lekarne Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani št. 42. 635

BABICA, izkušena, sprejema noseče na dom. Via Chiozza 50 662

NA OBROKE.

Izgotovljene obleke in po meri, dežni plašči, tkanina, svilenina, obuvalo, vsakovrstno perilo itd. - Najboljše blago in najnižje cene. Veliki popusti na vseh cenah. (633)

Via Roma št. 3, tretje nadstropje

Darovi za birmo.

Veliko izbero dobite v zlatarni

POVH ALBERT

Via Mazzini 46 — Trst

530

P O D L I S T E K (112)

V. I. KRIŽANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

IX.

Pretekla sta dva meseca po smrti malega Amadeja. Takoj po pogrebu je Raul vzel šest mesecev dopusta ter se preselil z družino v vilo svojega svaka. Rudolf in Antuaneta sta to zahtevala, ker sta bila uverjena, da je njih prisotnost in družba necbhodno potrebna nesrečnima zakoncema v teh težkih dneh. Nravstveni pretres, ki ga je knez pretrpel, je pustil na njem hujše posledice, kakor je bilo spočetka videti. Notranji nemir in mrzlična nestrpnost sta se ga polastila. Nobeno delo ga ni zanimalo; bil je zamišljen in iskal je samoto.

Vsa prizadevanja, da bi ga razvedrili in ga odvrnili iz tega pogubnega duševnega stanja, so bila zaman. Končno je Rudolf, ki je vedel, da ima knez rad konje, pregovoril svaka, naj kupi mlade konje in jih izuči. To delo je nekoliko raztreslo Raula.

Tudi bankir se je preselil z otrokoma v Rudenhof, toda živel je tiho in osamljeno.

Nekega lepega julijskega jutra je Raul velel zapreči v majhen koleselj par novih konj ter se peljal z njima na običajni izprehod v samotno okolico.

Knez je bil že precej oddaljen od doma in se je hotel že vrniti, ko se je iz cestnega jarka nenadoma pokazal berač z berglami. Nesrečnež je bil bržkone gluhonem: mahajoč s kapo je nekaj vpil ter skočil k vozu, konja sta se splašila, skočila na stran in s strašno naglico stekla preko polja.

Raul, ki je bil kakor navadno razmišljen, se je pustil presenetiti in ena vajet mu je padla iz rok, ne da bi je mogel zopet pobrati. Mladi mož je bil v obupnem položaju; vsak trenotek je utegnil pasti z voza, ki je drčal razdejanju naproti. Druga vajet se je pretrgala in pobesnela konja sta tekla naravnost proti jezeru poleg Rudenhofa. Njegova široka, srebrnasta površina se je že pokazala izza drevja. Breg je bil na tem kraju zelo strm in padec s take višine bi bil smrten. Raul je bil prisiljen skočiti iz voza, ako bi se konji poprej ne ustavili.

V tistem času se je bankir izprehajal tod v jutranjem zraku. Zatopljen v svoje misli je šel po senčnati stezi, ki je bila napeljana ob jezeru; ugajal mu je ta kraj in otoček, kjer je preživel najlepše trenotke svojega življenja.

Nenadoma je vzbudilo njegovo pozornost drdranje voza in oddaljeno prestrašeno vpitje; okrenil se je in zagledal napol razbiti koleselj, ki sta ga dva s peno pokrita konja vlekla naravnost proti jezeru: na koleselju je stal človek v vojaški obleki, ki je očitno čakal ugodnega trenotka, da skoči iz nevarnega voza.

Na prvi pogled je Hugo prepoznal kneza in v hipu se je spomnil na svoj zadnji pogovor z Valerijo. Ali ji ni obljubil, da bo čuval njeno srečo, če treba tudi za ceno svojega življenja? Njen mož je bil zdaj v smrtni nevarnosti. Zato je Hugo smatral za svojo dolžnost rešiti Raula žrtvujoč svoje življenje, ki mu je bilo itak v breme.

Brez nadaljnega pomišljanja je Hugo skočil na cesto ter stekel naproti konjema; s svojim klobukom je udaril prvega konja po očeh, a drugemu se je obesil za grivo; ta nepričakovana ovira je splašila konja, ki sta se ustavila in se povzpela na zadnje noge; eden je padel, prevrnil voz, a Raul, ki ga je vrglo z voza, je obležal nezavesten na cesti. V tem trenotku je konj udaril bankirja po glavi s kopitom ter ga vrgel na tla; hotel je vstati, toda izgubil je ravnovesje ter se zvrnil v jarek. Tedaj so prihiteli na kraj nezgode kmetje, ki so od daleč zasledovali potek nesreče, izpregli konja ter pobrali ranjenca. Raul je prvi prišel k zavesti. Čutil je neko čudno notranjo bolečino; kri mu je tekla iz ust. Nepopisni občutki so ga prevzeli, ko je v svojem rešitelju spoznal bivšega sovražnika in tekmeca. Velel je kmetom odnesti domov bankirja, ki še vedno ni dajal znaku življenja ter jim naročil, naj izprosijo v Rudenhofu zanj voz.